

Norðurlandaráðsfundurin í Stokkhólmi:

KT er lykilin til framtíðina

– Kunningar- og samskiftistøkni og eitt marknaloysi í Norðurlondum er eitt sera týðningarmikið grundarlag fyri globaliseringini, segði Jógván við Keldu í røðu síni á Norðurlandaráðsfundinum í Stokkhólmi

Da vi ser længere end til dørtærskelen til årtusindskiftet, vil vi se fantastiske ændringer i den nærmeste fremtid. - Ord som regionalisering, informations- og kommunikationsteknologi, pasfrihed og lande uden grænser o.s.v. vil høre endnu mere til dagens menu.

Vi stiller os spørgsmålet: er vi klar at tage kampen op og følge op på dette hav af tilbud og fremtidsvisioner. - Svaret er enkelt! - *Det skal vi være, og det er vi!*

Det bliver dagligt bekræftet, at informations- og kommunikationsteknologien er nøglen til og fundamentet under fremtidens nyskabelse.

Nærområderne, d.v.s. de baltiske lande, St. Petersburg, Kælen, Murmansk o.s.v. bliver dagligt omtalt. Yderligere tales der vidt og bredt om vore lande i Vestnorden - i Nordatlanten. I centrum af dette ligger vore store skandinaviske venner i Norge, Danmark, Sverige, som også tæller Finland og Island; lande, som er et godt eksempel og har et godt renommé over hele det europæiske kontinent.

Informations- og kommunikationsteknologi og et grænseløst Norden er en utroligt værdifuld platform for globalisering.

Samarbejde fra de Nordatlantiske lande - Vestnorden - over den skandinaviske halvø til Nærområderne i Østersølandene burde være en langt større satsning, hvor Island, Grønland og Færøerne kunne være med, blandt andet når vi tænker på know-how indenfor fiskeri.

Det, at kunne være med til at skabe, er samtidig nøglen til udvikling i ethvert menneske og ethvert land.

IT-udviklingen kræver et godt økonomisk fundament, en grundig ekspertise samt kontinuitet.

Det kunne derfor være på sin plads, at man fra Nordisk Råds side nedsatte en arbejdsgruppe med specialister for at finde ud af, hvordan landene i Nordatlanten - Island, Grønland og Færøerne - og de baltiske lande i fællesskab kunne udvikle et eventuelt fiskerisamarbejde af høj standard, hvor man kunne lægge vægt på miljø, teknologi, udvik-

ling, markedsundersøgelser og markedsføring. - Denne arbejdsgruppe kan eksempelvis have et år til arbejdet, og kunne arbejdet så finansieres af Nordisk Råd.

Vi ved, at skal landene i Vestnorden udvikle sig med større fart - som de har brug for - er det vigtigt, at de får nogle specifikke opgaver indenfor deres daglige ekspertise. - Skal Nærområderne opleve fremgang efter det, de har været igennem dette århundrede, er det en betingelse, at de får en understøttelse, der giver mening.

Det skal også bemærkes, at da vi taler om kulturpolitik og socialpolitik og henviser disse til globaliseringen i Norden, er det vigtigt at se for os, således som vi ser et »Grænseløst Norden«, at der ingen grænser er mellem kulturpolitik, socialpolitik og erhvervslivet. - Dette er alt bundet sammen i en sund og visionær samfundsudvikling, som vi skal vænne os mere til.

Det er derfor mit håb, at vi får dette indarbejdet i et medlemsforslag, som kan blive debateret og vedtaget.

- Dette vil give det nordiske samarbejde et større indhold for landene i Vestnorden - hvor man også har talt om de britiske øsamfund i nord og helt over til Canada - samt uden tvivl give en dybere mening i nærområderne i Østersølandene samtidig som vi får en grænseløst spektrum fra kultur over socialpolitikken og ind i et meningsfyldt erhvervsliv.

Til slut vil jeg citere ud fra de satsninger, som det danske formandskab har meddelt, og hvor der står som punkt 4 på side 8. Det drejer sig om IT-samarbejdet. Her står: »De nordiske lande står stærkt med hensyn til informations-teknologien. Formandskabet anser det dog for nødvendigt at udvikle et nordisk samarbejde på dette område, som er af afgørende betydning for fastholdelse og styrkelse af erhvervslivets konkurrencekraft i et globalt perspektiv«. Videre står: »Et tæt nordisk samarbejde på IT-området styrker muligheden for at udvikle den kompetence, der skal bære vel-

Jógván við Keldu, lögtingsmaður Fólksflokksins, er annar av føroysku limunum í Norðurlandaráðnum

færdsstærerne i det nye årtusinde til et prioriteret indsatsområde».

Derfor vil jeg sammenfatte mine korte bemærkninger med disse ord, og at

dette udmunder i et relief af kultur, socialpolitik integreret i et bredt erhvervsliv. Dan R. Petersens tale ved Nordisk Råds 51. session

Útnorður tørv á somu menning sum Skandinavia

— Í hesi kunningartíð eru vit nærindis, har tað hendir, um vit so eru í Stokkhólmi ella í Havn. Tí yil eg heita á Norðurlandaráðið um at kanna møguleikarnar fyri at styrkja Útnorður við hjálp av kunningartøkni, segði Dan R. Petersen m. a. í røðu síni í Norðurlandaráðnum

Det var med spænding jeg læste det kommende danske formandskabs målsætning. Og forventningerne er rimelig godt indfriet.

Norden er kendt for sin stabilitet, solidaritet, tryghed og ellers de egenskaber der kendetegner vores velfærdsmodel. Men i formandskabets målsætning konstateres der, at »de nordiske velfærdsamfund er kommet under pres, og finansieringsgrundlaget svinder ind«. Der er også risiko for »enhver har nok i sig selv politik«.

Vi har set tendensen de senere år i privatiseringens hellige navn skal velfærdsamfundet bestå.

Som socialdemokratisk iagttagelse uden storpolitisk indflydelse, men med kendskab til socialdemokratiernes og velfærdsstaternes historie, er udviklingen skræmmende, og en kold gus puster dig i nakken. Ud-

viklingen er trods alt et paradoks, da produktionen og værdiskabelsen stadig vokser og computerverdenen letter arbejdet.

Hvordan vil udviklingen i Norden påvirke de samfund, hvis forbillede er Norden, men som ikke har nået velfærdsstadiet?

Jeg håber, at de, som har morgendagens samfund i hænderne, er på forkant med begivenhedernes gang.

Beslutningen om et råd af vise mænd og kvinder, der skal belyse udviklingsmulighederne og tendenserne i fremtidens Norden, er en nødvendighed. Og med tilfredshed og tak noterer jeg, at selvstyremråderne er repræsenteret i dette råd.

Det var den tid, da fortjenestemedalje for lang og tro tjeneste var den største udmærkelse, og stabilitet var en forudsætning for et sundt erhvervsliv. Den tid er forbi. Informationssam-

fundet kræver fleksibilitet og mobilitet. Alt for ofte ser vi fem til ti årige falde af i svinget, fordi udviklingen overhalede dem. Med stor personlig tragedie til følge.

Livslang læring er en nødvendighed for den enkelte og for erhvervslivet. Derfor er det med glæde, at jeg konstaterer, at det danske formandskab prioriterer livslang skoling højt.

Vi i Vestnorden er stolte over at vi i vores små samfund har bevaret vores sprog intakt. Men presset på sprogene øger kolossalt. Derfor er det glædeligt, at det nye formandskab vil styrke sprogforståelsen med udgangspunkt i den fælles nordiske rapport »De Umistelige«, samtidig som bevilningen til ordbøger i de små sprogområder bibeholdes på Rådets budget.

Vestnorden beliggenhed

og kultur forudsætter, at vi udnytter havets resourcer bæredygtigt. Dette gælder båd fisk og havpattedyr. Der for er en opfølgning af det islandske formandskabs prioriteringer af »folk og Hav i Norden« nødvendig.

Vores havpattedyr er truet - ikke af fangst - men af forurening. Tungmetaller og PCB udslip fra industrien fra fastlandet truer dyrelivet og dermed befolkningerne. Derfor må den nordiske indsats for at fremme aftaler om beskyttelse af havmiljøet prioriteres højt.

En anden forudsætning for livet i Vestnorden er relationerne til vores nærområder, Canada, Island, Skotland og Shetlandsøerne. Vi føler, at i forhold til Baltikum og Rusland, er vores nærområder nedprioriteret. Nævnte områder må bestemt komme under den norske kyststræknings nærområder; og da det

Dan R. Petersen, lögtingsmaður Javnaðarflokksins, er annar av føroysku limunum í Norðurlandaráðnum

danske kongerige rækker fra Thule i nord til Gedser i syd, er vores nærområder også danske nærområder. Jeg appellerer til det danske formandskab om også at sætte mod vest til gavn for hele Norden.

Skal Vestnorden bestå, må udviklingen gå i takt

med den skandinaviske. I vores informationstid er man tæt på begivenhederne, hvad enten man sidder i Stockholm eller i Tórshavn. Derfor en appel til Nordisk Råd om at undersøge mulighederne for at styrke Vestnorden ved hjælp fra informationsteknologi.